

Prof. dr hab. n med. Przemysław Nowacki
Katedra i Klinika Neurologii PUM w Szczecinie
ul. Unii Lubelskiej 1
71 – 252 Szczecin

Szczecin, dnia 12. 12. 2021

OPINIA

odnośnie dorobku naukowego, dydaktycznego, organizacyjnego
i rozprawy habilitacyjnej
dr n med. Katarzyny Kapicy-Topczewskiej,
adiunkta w Klinice Neurologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Dr n med. Katarzyna Kapica-Topczewska uzyskała tytuł lekarza w 2003 roku na Wydziale Lekarskim obecnego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Swoje życie zawodowe związała z macierzystą Uczelnią. Zatrudniona w Klinice Neurologii Uniwersytetu, przeszła wszystkie szczeble rozwoju akademickiego, do obecnie zajmowanego stanowiska adiunkta. Jednocześnie, od początku, pracuje w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym, aktualnie jako starszy asystent.

Specjalizację z neurologii Koleżanka K. Kapica-Topczewska ukończyła w 2011 roku, uzyskując tytuł specjalisty. Wiedzę zawodową pogłębiła w 2017 roku, otrzymując licencję na wykonywanie i interpretację badań EMG. Pani Doktor brała też udział w szkoleniach poza krajem, w tym w 2014 roku w Haukeland University Hospital w Bergen, jako wykładowca w 2016 roku w St. John's University of Tanzania, a w roku 2018 w Szpitalu Uniwersyteckim w Pradze. Ponadto, uczestniczyła w wielu kursach i warsztatach w kraju, z czego większość dotyczyła zagadnień emg i zastosowania toksyny botulinowej. Podkreślenia wymaga udział Pani Doktor w realizacji programów lekowych u chorych na stwardnienie rozsiane (SM) - I i II linia, pacjentów ze spastycznością poudarową, dystonią ogniskową i połowicznym kurczem twarzy, a także prowadzenie pacjentów w programie z zastosowaniem immunoglobulin w wybranych chorobach neurologicznych.

Koleżanka K. Kapica-Topczewska brała lub bierze udział w wielu badaniach klinicznych, realizowanych w Klinice Neurologii, zwłaszcza dotyczących SM.

Aktywność naukowa

Dr n med. Katarzyna Kapica-Topczewska w swojej aktywności naukowej skupia się przede wszystkim na zagadnieniach epidemiologii SM i demografii pacjentów cierpiących na tę chorobę. W 2016 roku, przed Radą Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, obroniła rozprawę doktorską, zatytułowaną: ***Wybrane aspekty epidemiologiczne stwardnienia rozsianego w województwie podlaskim***. Promotorem rozprawy była prof. dr hab. n med. Alina Kułakowska. Habilitantka zajmowała się także, choć mniej intensywnie, chorobami naczyniowymi mózgu i schorzeniami neurodegeneracyjnymi.

Zwieńczeniem dotychczasowej aktywności naukowej na polu zagadnień związanych z SM jest cykl 6 prac, objętych wspólnym tytułem: ***Epidemiologiczna i kliniczna charakterystyka chorych na stwardnienie rozsiane w Polsce***, na podstawie których dr n med. Katarzyna Kapica-Topczewska ubiega się o stopień naukowy doktora habilitowanego. Publikacje wchodzące w skład cyklu to:

1. Kapica-Topczewska Katarzyna, Broła Waldemar, Fudala Małgorzata, Tarasiuk Joanna, Chorąży Monika, Snarska Katarzyna, Kochanowicz Jan, Kułakowska Alina. Prevalence of multiple sclerosis in Poland. *Multiple Sclerosis and Related Disorders* 2018;2:51-55.
2. Kapica-Topczewska Katarzyna, Tarasiuk Joanna, Collin Francois, Broła Waldemar, Chorąży Monika, Czarnowska Agata, Kwaśniewski Mirosław, Bartosik-Psujek Halina, Adamczyk-Sowa Monika, Kochanowicz Jan, Kułakowska Alina. The effectiveness of interferon beta versus glatiramer acetate and natalizumab versus fingolimod in a Polish real-world population. *PLoS ONE* 2019;14:e0223863.
3. Kapica-Topczewska Katarzyna, Tarasiuk Joanna, Chorąży Monika, Czarnowska Agata, Broła Waldemar, Szczepański Michał, Kochanowicz Jan, Kułakowska Alina. The epidemiology of comorbidities among multiple sclerosis patients in northeastern Poland. *Multiple Sclerosis and Related Disorders* 2020;41:102051.

4. Kapica-Topczewska Katarzyna, Tarasiuk Joanna, Chorąży Monika, Czarnowska Agata, Kwaśniewski Mirosław, Broła Waldemar, Bartosik-Psujek Halina, Adamczyk-Sowa Monika, Kochanowicz Jan, Kułakowska Alina. Clinical and epidemiological characteristics of multiple sclerosis patients receiving disease-modifying treatment in Poland. *Neurologia i Neurochirurgia Polska* 2020;54:161-168.
5. Kapica-Topczewska Katarzyna, Collin Francois, Tarasiuk Joanna, Czarnowska Agata, Chorąży Monika, Mirończuk Anna, Kochanowicz Jan, Kułakowska Alina. John Cunningham Virus Status, seroconversion rate, and the risk of progressive multifocal leukoencephalopathy in Polish John Cunningham Virus-seronegative patients with relapsing-remitting multiple sclerosis. *European Neurology* 2020;7:1-6.
6. Kapica-Topczewska Katarzyna, Collin Francois, Tarasiuk Joanna, Czarnowska Agata, Chorąży Monika, Mirończuk Anna, Kochanowicz Jan, Kułakowska Alina. Assessment of disability progression independent of relapse and brain MRI Activity in patients with multiple sclerosis in Poland. *Journal of Clinical Medicine* 2021;10:868.

We wszystkich wymienionych pracach cyklu, Habilitantka jest pierwszym autorem. Są to prace oryginalne.

Celem pierwszej pracy było określenie chorobowości SM na podstawie danych z województwa świętokrzyskiego i podlaskiego. Autorzy założyli, że pacjenci obu regionów stanowili reprezentatywną grupę całej populacji chorych na SM w Polsce. Na tej podstawie konkludują, że współczynnik chorobowości SM w Polsce w 2013 roku wynosił około 110/100 tys. mieszkańców, co sugeruje, że w naszym kraju żyje ponad 42 tysiące chorych na SM.

W drugiej pracy porównano skuteczność interferonu beta względem octarnu glatirameru oraz fingolimodu w stosunku do natalizumabu, korzystając z danych rejestru SMPT. Wykazano wyższą skuteczność interferonu beta w porównaniu z octanem glatirameru, zarówno pod względem aktywności klinicznej choroby jak i neuroobrazowej. Wyniki badania wykazały też wyższą skuteczność kliniczną i „obrazową” natalizumabu względem fingolimodu.

W kolejnej pracy cyklu analizowano choroby współwystępujące u chorych na SM, mieszkających w województwie podlaskim. Posłużono się danymi z rejestru

własnego i z Oddziału Podlaskiego NFZ. Badania ujawniły, że w przebadanej populacji chorych najczęściej z SM współwystępowało nadciśnienie tętnicze, choroba najczęstsza w całej populacji polskiej.

W czwartej publikacji, dotyczącej charakterystyki klinicznej i epidemiologicznej osób otrzymujących w Polsce leki modyfikujące przebieg choroby, (przeanalizowano dane 11632 chorych w I i II linii leczenia) wykazano, że na początku 2018 roku około jedna trzecia chorych na SM otrzymywała DMT w ramach programów leczenia pierwszej i drugiej linii. To odsetek zaskakująco i zarazem niepokojąco niski.

Piąta publikacja dotyczy występowania przeciwciał anti-JCV, wskaźnika serokonwersji, czasu do wystąpienia serokonwersji oraz ryzyka postępującej wieloogniskowej leukoencefalopatii (PML) u polskich pacjentów leczonych natalizumabem. Z badania wynika, że u 16,2% chorych zaobserwowano serokonwersję w kierunku seropozytywnym, u połowy z nich do konwersji doszło w ciągu roku leczenia. Autorzy zaznaczają, że do czasu opracowania wyników, w Polsce nie doszło do PML u żadnego pacjenta leczonego natalizumabem.

Wreszcie ostatnia publikacja cyklu odnosi się do związku pomiędzy aktywnością kliniczną i neuroobrazową choroby w postaci rzutowo-remisyjnej u pacjentów otrzymujących leki modyfikujące jej przebieg. W pracy potwierdzono występowanie zjawiska postępu niepełnosprawności niezależnie od aktywności klinicznej i neuroobrazowej.

W moim przekonaniu, wartość cyklu przedstawionych wyżej 6 prac wynika z faktu, że poruszane w nich zagadnienia, zwłaszcza uzyskana wiedza na temat epidemiologii choroby, dotyczą polskich pacjentów z SM. Podkreślenia wymagają wnioski praktyczne wypływające z pracy dotyczącej serokonwersji u pacjentów, przyjmujących natalizumab. Także wartościowe są wnioski zawarte w pierwszej pracy, włączające się w szeroką dyskusję nad rzeczywistą liczbą pacjentów chorujących na SM w Polsce.

Swoją działalność naukową Koleżanka K. Kapica-Topczewska realizuje poprzez kontakty z licznymi ośrodkami w kraju, a za granicą w Niemczech. Efektem tych kontaktów są prace z kręgu epidemiologii i patogenezy SM.

Na całość dorobku naukowego dr n med. K. Kapicy-Topczewskiej do czasu złożenia dokumentacji, przedstawionego przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, składa się: 21 prac oryginalnych, opublikowanych w czasopismach z Impact Factor. Habilitantka jest pierwszym autorem w 6-ciu z tych prac (cykl habilitacyjny). Ponadto jest pierwszym autorem (1 publikacja) i współautorem (7 artykułów) prac oryginalnych, opublikowanych w czasopismach nie posiadających Impact Factor oraz 2 opisów przypadków, opublikowanych w czasopismach „impaktowanych”.

Do dnia złożenia dokumentacji, **sumaryczny IF wynosił 51,506 a suma punktów MNiSW – 1930, w tym łączny IF prac zaliczonych do cyklu habilitacyjnego - 13,864, liczba punktów MNiSW – 550. Liczba cytowań według Web of Science, bez autocytowań wynosiła: core collection - 98, h-index – 7; all databases – 437, h- index -9.**

Działalność dydaktyczna

Dr n med. Katarzyna Kapica-Topczewska ma duże doświadczenie jako nauczyciel akademicki. Od wielu lat prowadzi w języku polskim i angielskim ćwiczenia z neurologii dla studentów Wydziału Lekarskiego i Wydziału Nauk o Zdrowiu. Przez pewien czas realizowała fakultety ze studentami Wydziału Lekarskiego w języku polskim.

Uwzględniając edukację podyplomową, Habilitantka jest kierownikiem specjalizacji kilku osób w dziedzinie neurologii, była promotorem pracy magisterskiej i recenzentem kolejnych 3 prac. Prowadziła szkolenie specjalizacyjne „Pielęgniarstwo internistyczne dla pielęgniarek”.

Koleżanka K. Kapica-Topczewska pełni funkcję opiekuna bardzo aktywnego Studenckiego Koła Naukowego w Klinice Neurologii, mogącego pochwalić się kilkoma publikacjami.

Jest promotorem pomocniczym otwartego w 2019 roku przewodu doktorskiego na temat stężenia pierwiastków oraz statusu antyoksydacyjnego we krwi po przebytych udarze niedokrwiennym mózgu oraz przemijającym niedokrwieniu mózgu.

Działalność organizacyjna

Pani Doktor K. Kapica-Topczewska jest członkiem Polskiego Towarzystwa Neurologicznego i Polskiego Towarzystwa Neurofizjologii Klinicznej. Wchodzi w skład zarządu Oddziału Białostockiego Polskiego Towarzystwa Neurologicznego.

Pełni funkcję opiekuna studentów zagranicznych w ramach praktyk studenckich, odbywanych w Klinice Neurologii.

W podsumowaniu opinii, uwzględniając wszystkie dziedziny aktywności zawodowej Habilitantki, w tym Jej dorobek naukowy, zwłaszcza cykl prac składający się na rozprawę habilitacyjną, bardzo zwarty, co warte podkreślenia, skupiający się wnikliwie na epidemiologii i demografii polskiej grupy pacjentów ze stwardnieniem rozsianym uważam, że osiągnięcia przedstawione powyżej kwalifikują dr n. med. Katarzynę Kapicę-Topczewską do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego.

W związku z powyższym zwracam się do Wysokiego Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z wnioskiem o dopuszczenie Pani dr n. med. Katarzyny Kapicy-Topczewskiej do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

prof. dr hab. n. med. Przemysław Nowacki

